

Цифрлық білім беру ресурстары мен жасанды интеллект: ағылшын тілін шет тілі ретінде оқытудағы жаңа мүмкіндіктер

ЖАРИЯЛАНДЫ
28.06.2025

ТІРЕК СӨЗДЕР
ағылшын тілі, білім беру
қолданбалары., Жасанды интеллект,
орта мектептегі білім беру, цифрлық
құралдар

СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/181402/>

АННОТАЦИЯ / АҢДАТПА

ӘӨЖ 372.881 Өмірзақ Әсел Ерзаққызы Шәкәрім Университетінің 2-курс студенті Аннотация Бұл мақалада ағылшын тілін шет тілі ретінде оқытуда цифрлық технологиялар мен жасанды интеллект құралдарын тиімді қолданудың әдістемелік негіздері қарастырылады. Бүгінгі...

ӘӨЖ 372.881

Өмірзақ Әсел Ерзаққызы

Шәкәрім Университетінің 2-курс студенті

Аннотация

Бұл мақалада ағылшын тілін шет тілі ретінде оқытуда цифрлық технологиялар мен жасанды интеллект құралдарын тиімді қолданудың әдістемелік негіздері қарастырылады. Бүгінгі таңда білім беру саласында жаңа технологияларды пайдалану – оқыту сапасын арттырудың басты құралдарының бірі. Мақалада цифрлық платформалар, интерактивті қосымшалар, тіл үйренуге арналған жасанды интеллектке негізделген бағдарламалар (мысалы, чат-боттар, автоматты бағалау жүйелері, сөйлеу талдау құралдары) және олардың оқушылардың мотивациясына, тілді меңгеру жылдамдығына әсері талданады. Сонымен қатар, шет тілін үйретуде осы құралдарды сабақ құрылымына енгізудің тиімді тәсілдері ұсынылады. Зерттеу барысында педагогтердің тәжірибесіне және нақты практикалық мысалдарға сүйеніп, ұсыныстар жасалды.

Кілт сөздер: орта мектептегі білім беру, ағылшын тілі, жасанды интеллект, цифрлық құралдар, білім беру қолданбалары.

XXI ғасырда ғылым инновациялардың прогресі мен дамуы біздің өміріміздің барлық

салаларында жасанды интеллект технологияларын асқарқынды дамыту және кеңінен қолдану, әсіресе білім беру және шет тілдерін оқыту саласында енгізу жеке оқыту процесін оңтайландыруға, оқушылардың ынтасы мен белсенділігін арттыруға, сондай-ақ оқытушыларға жүктемені азайтуға жаңа мүмкіндіктер ашады.

Тілдерді оқыту мен оқытудағы білім беру технологияларының болашағы зор. Жасанды интеллект, табиғи тілді өңдеу және машиналық оқытудағы жетістіктер тіл үйрену тәжірибесін жекелендіру технологиясының әлеуетін одан әрі арттырады. Интеллектуалды чатботтар, сөйлеуді тану жүйелері және тіл үйрену аналитикасы нақты уақыт режимінде кері байланыс, бейімделу жаттығулары және жеке оқытуды қамтамасыз ете алады.

1 - сурет. Білім берудегі инновациялық технологияларды қолданудың педагогикалық шарттары

Білім берудің цифрлық трансформациясы жағдайында мұғалімдердің алдында заманауи технологиялық талаптарға бейімделу және сабақ барысында цифрлық құралдарды қолдану арқылы өздерінің оқу құралдарын кеңейту міндеттері тұр. Ал ЖИ қолданбалары көмегімен цифрлық мазмұнды нақты әлеммен қабаттастырып, интерактивті және тартымды тіл үйрену тәжірибесін жасайды. Тіл үйренушілер смартфондарын немесе планшеттерін нысандарды немесе мәтіндерді сканерлеу және жылдам аудармаларды, айтылым нұсқауларын немесе мақсатты тілдегі қосымша ақпаратты алу үшін пайдалана алады. Толықтырылған шындық қолданбалары сонымен қатар оқушыларға виртуалды кейіпкерлермен немесе нысандармен өзара әрекеттесуге, сөздік қорын және тіл дағдыларын динамикалық және көрнекі түрде жаттықтыруға мүмкіндік береді.

1 кесте - Цифрлық құралдарды шет тілі сабағының әр кезеңіне сай пайдалану әдістемесі

Жасанды интеллект құралдары

Сипаттамасы

Сабақтағы қолдану әдістемесі

Mondly VR

Сөйлеуді тану арқылы нақты өмірлік жағдайларды (тағамға тапсырыс беру, бағыттарды сұрау, қонақүйді брондау) имитациялайтын AVR тілін үйренуге арналған қолданба.

«Жаңа Қаладағы Бір Күн» – студенттер ағылшын немесе түрік тілдерінде нақты әлемдегі әңгімелерді аяқтау үшін Mondly VR көмегімен саяхатшылар ретінде рөл атқарады.

ELSA Speak

Нақты уақыт режимінде екпін, еркін сөйлеу және қиын дыбыстар туралы кері байланыс беретін AI айтылым жаттықтырушысы.

«Айтылымыңызды жетілдіріңіз» – оқушылар жоғары дәлдікке жеткенше ЖИ кері байланысы арқылы бес қиын сөзді немесе сөйлемді жазып, жетілдіреді.

TalkPal AI

Ағылшын және түрік тілдеріндегі грамматика мен айтылымды түзетумен ауызша сөйлесу тәжірибесіне арналған чатбот тәрбиешісі.

«AI Чат Серіктесі» -студенттер ЖИ тақырып бойынша (мысалы, саяхат, тамақтану, мұражайлар) 5 минуттық әңгіме жүргізеді және диалогты табиғи түрде жүргізеді.

LingQ VR

Табиғи сөйлеу мен сөздік қорын сақтауға көмектесетін интерактивті диалогтары бар оқиғаға негізделген VR оқыту құралы.

«Интерактивті Әңгімелеу» — студенттер VR сюжетін тыңдайды, оны сахналайды және еркін сөйлеу үшін өз сөздерімен қайталайды.

Speeko AI

Еркін сөйлеу мен сенімділікті арттыру үшін тонды, жылдамдықты және айтылымды талдайтын көпшілік алдында сөйлеу жаттықтырушысы.

«Mini Ted Talk» — студенттер мәдени тақырыпта 1 минуттық баяндама дайындайды.

ChatGPT Voice Mode

Нақты уақыттағы түзетулермен, қосымша сұрақтармен және ағылшын және түрік тілдеріндегі кері байланыспен ЖИ негізделген дауыстық сөйлесулер.

«Жасанды интеллект туралы пікірталас: жасанды интеллектті сендіру» – студенттер жасанды интеллектпен мәдени тақырыпты талқылайды, қарсы дәлелдерге жауап береді

және пайымдау дағдыларын жетілдіреді.

Цифрлық құралдардың пайдалануы тегін немесе ақылы, жоғарыда көрсетілгендей тіл үйренуші студенттерге пайдалы түрі көп екенін байқадық. Ендігі кезекте мұғалімнің тек оқушымен ғана емес, университет әкімшілігі тарапынан, сабаққа дайындық процестерін жеңілдететін жасанды интеллект құралдарына да шолу жасайық:

Алдымен сабақтары ұйымдастыру, қосымша сабақ, спикинг клуб, студенттер үшін тағы да басқа іс-шаралар ұйымдастыруда кесте құрастыру мақсатында — Google Classroom / Microsoft Teams/Planboard by Chalk/ Trello / Notion(Google Classroom Және Microsoft Teams тапсырмаларды басқару мен коммуникацияны оңтайландырады; Chalk By Plan board сабақ жоспарлары мен оқу бағдарламаларын бақылауды ұйымдастырады; Trello және Notion тапсырмаларды құрылымдауға, сабақтарды жоспарлауға және әкімшілік жұмыстарға көмектеседі),

Сабақ жоспарын жасау - Curipod/Brisk/ ChatGPT / Google Gemini / Claude AI/LessonUp/Evernote(ChatGPT, Google Gemini және Claude AI сабақ жоспарларын, сөздік тізімдерін және жазу нұсқауларын жасайды; Lesson Up интерактивті цифрлық сабақтарды жасайды; Evernote оқу материалдарын, жазбаларды және идеяларды бір жерде ұйымдастырады),

Жобалық жұмыстарды ұйымдастыру, тексеру және кері байланыс беру - Eduflow(Edu flow студенттердің тапсырмаларын, кері байланысын және бірлескен оқу әрекеттерін басқаруға және автоматтандыруға көмектеседі.),

Интерактивті көрнекі құралдар — Canva for Education/Genially/Pear Deck/ Nearpod/Prezi/Animaker /Renderforest(Canva For Education, Genially, Pear Deck және Nearpod интерактивті презентациялар жасайды; Prezi динамикалық, сызықтық емес слайдтар жасайды; Animaker және Renderforest қызықты сабақтар үшін ЖИ негізделген анимациялық бейнелер жасайды),

Емтихан, жазбаша жұмыстарды тексеру, автоматтандырылған бағалау жүйелері — Google Forms + Flubaroo/Turnitin /Socrative/Grammarly (Google Forms + Flubaroo викториналарды автоматты түрде бағалауға, Турнитиннің плагиатқа тексерілуіне, нақты уақыт режимінде бағалауға мүмкіндік береді, сонымен қатар grammarly студенттердің тапсырмаларында грамматика мен жазу стилін түзетеді).

Шет тілін оқытудың мақсаты оның құрамдас бөліктерінің алуан түрлілігінде, алайда ең бастыларынан бірі шет тілінің коммуникативтік құзыреттілігін қалыптастыру болып табылады. Тілдік құзыреттілікті дамытудың бір аспектісі коммуникативтік мақсаттарда тілдік бірліктермен жұмыс істеу дағдыларын дамыту болып табылады. Бұл дағдыларды дамыту мақсатында виртуальды шындық (VR) құралдарын да тиімді қолдануға болады:

London virtual tour – қаладағы танымал сәулет орындарын көруге арналған сайт

British museum VR

360o cities – Түрік тілі сабағында қолдануға болатын, «мұғалімдерге арналған» функциясы бар VR сайты

Цифрлық білім беру ресурстары мен жасанды интеллект ағылшын тілін шет тілі ретінде оқытудың тиімділігін арттыруда үлкен рөл атқарады. Бұл құралдар оқушылардың жеке қажеттіліктеріне бейімделген оқыту үдерісін қамтамасыз етіп, олардың тілдік дағдыларын дамытуға ықпал етеді. Болашақта цифрлық технологиялар мен AI негізіндегі шешімдер тіл үйретудің сапасын жаңа деңгейге көтеруге мүмкіндік береді.

Пайдаланылған әдебиеттер

Тер-Минасова С.Г. Тіл және мәдениетаралық 157 коммуникация. Алматы: Ұлттық аударма бюросы, 2018. – 320 б

Artificial intelligence in teaching and learning: what questions should we ask of ChatGPT?. Interactive Learning Environments, 31(1), 1-3

Павлова, О. В. Эффективное использование технологий искусственного интеллекта в процессе обучения иностранному языку / О. В. Павлова. — Текст : непосредственный // Молодой ученый. — 2023. — № 51 (498). — С. 170-172. — URL: <https://moluch.ru/archive/498/109528/> (дата обращения: 12.03.2025).

Alpaydın, E. (2013). Yарay öğrenme: yeni yарay zekâ.(1.Baskı). İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi. Yayınevi

ПРИНЦИПЫ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ В ПРОЦЕССЕ ПРИМЕНЕНИЯ ТЕХНОЛОГИЙ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА, Е.В. Бурина, ISSN 1991-5497. МИР НАУКИ, КУЛЬТУРЫ, ОБРАЗОВАНИЯ. № 5 (108) 2024

Костюкович Е. Ю. Применение искусственного интеллекта в обучении английскому языку в вузе // Современное педагогическое образование : сб. статей. №1, 2023. Москва : ООО «Русайнс». С. 492–495.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.